

Bayer Zsolt: Kígyótojás

2012 május 19. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

3

Átlag: 3 (1 szavazat)

Mérték

„Közkincs a Fidesznek az antiszemitizmus?” – teszi fel a kérdést tegnap a Népszava annak kapcsán, hogy Balog Zoltán miniszter nemzeti kincsnek nevezte Nyir? Józsefet (és még Szabó Dezs?t és Wass Albertet is).

A Népszava beljebb megelégedve idézi a Magyartanárok Egyesületének nyilatkozatát, amely szerint nevezett három írót erdélyi mivoltukon túl az antiszemitizmus köti össze. S hogy nem szabadna a Nemzeti alaptantervbe bekerülniük olyan alkotóknak, akikr?l ennyire nincs „közmegegyezés”.

Kristály Lehel tegnap ugyanitt remekül levezette, a román hatóságok miért és hogyan vegzálják minden alkalommal a csíksomlyói búcsúra tartó magyar zarándokokat. S Lehel szerint ennek része most a Nyir? újratemetése körüli hisztéria is. Mindez tény. Mondhatjuk, a románok teszik a dolgukat – bár kétségtelen, hogy az új, baloldali román kormányzat majd minden el?djénél aljasabb és alávalóbb. És gátlástalanabbul, szemérmetlenebbül támad legnagyobb kisebbségére. S mindenben remek partnerre akad Bunta Levente székelyudvarhelyi polgármester és az ?hozzá hasonlók személyében.

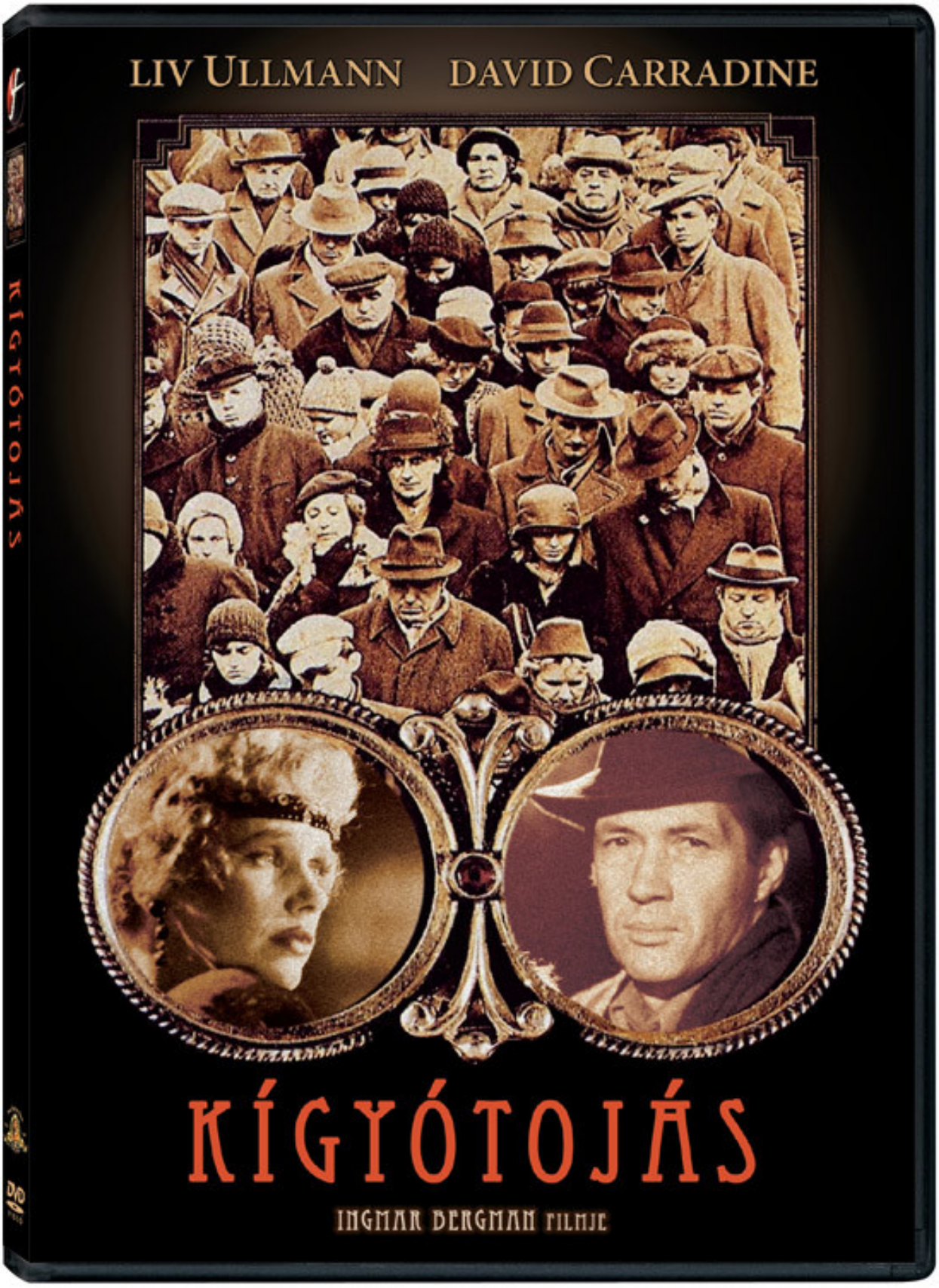

Ám nem mehetünk el szó nélkül amellett, ami idehaza történik.

Mindenekel?tt szögezzük le: ha Nyir? könyvei ott sorakoztak a polcon, vagy nagymama stelázsiján, az Erdélyi Szépmíves Céh halina kötéses kiadásában, akkor az ember tudta, hogy kinél jár. Az Erdélyi Szépmíves Céh halina kötésébe bújtatott Nyir?- kötetek láttán olyan nagyon nagyot nem lehetett tévedni a hetvenes-nyolcvanas években a tulajdonos hovatartozását illet?en. Mondhatni: az Erdélyi Szépmíves Céh halina kötéses Nyir?-kötetei eldöntötték a kérdést, hogy mifélénk-e az illet?, vagy nem a mifélénk.

Igen, akadt néhány ilyen szimbólumszer? dolog, amely segített eldönteni, hogy a soha véget nem ért és ér? népi–urbánus állóháborúban ki hol áll. Ilyen szimbólum volt ? is, Nyir? József. A csak Tamási Áronnal mérhet? írófejedelem, Uz Bence szül?atyja. Az ? novellái alapján rendezte meg Sz?ts István minden id?k egyik legjobb magyar filmjét, az Emberek a havason cím? remekm?vet. ? írta a Jézusfaragó embert, a Madéfalvi veszedelmet, A sibói bölényt, Az én népemet és a Néma küzdelmet. Nincsen magyar irodalom Nyir? József nélkül. Miképpen nincsen Szabó Dezs? Az elsodort faluja, Wass Albert A funtineli boszorkánya, Sinka István Fekete bojtára, Tormay Cécile Bujdosó könyve és Emberek a kövek közöttje nélkül. Nincsen magyar irodalom enélkül, hiába tagadják és gyalázzák mindezt a másik oldal felkentjei. Mert ?k nem számítanak. ?k Márai Sándort is kitagadták habozás nélkül a magyar irodalomból jó negyven esztend?re. Nem számítanak – ami számít, az az elviselhetetlenség érzése.

S hogy ilyenkor mindig felrémlik Bergman 1977-es Kígyótojásának egyik legrémesebb jelenete. Amikor a „híres” berlini kabarék egyikében nyílik az ajtó este, és belép néhány német ifjú. Nagyon sz?kék, nagyon kék szem?ek, és horogkeresztes karszalagot viselnek. Odafent a színpadon javában zajlik a m?sor. Épp’ a német história, a német legendárium, a német mondavilág és h?störténet nyáladzó, üvölt? kiröhögése folyik. Mint minden este, azokban a híres berlini kabarékban. Épp’ Tristan szellentget a színpadon, Izoldát pedig hágják hátulról. A nagyon német ifjak egy darabig nézik a „m?sort”, majd halkan érdekl?dnek, hol a tulajdonos. S a kérésre megjelenik a tulajdonos. Egy nagyon zsidó férfi – Bergman szándéka szerint épp’ annyira zsidó, amennyire németek az ifjak. Kérem, vegye le a szemüvegét – szól halkan a német ifjú. A zsidó tulajdonos leveszi. S ekkor a német ifjú megfogja hátul a fejét, és pépesre veri az arcát a bárpult szélén. Majd a döbbent csendben ennyit szól udvariasan a publikumnak: Jó szórakozást, hölgyeim és uraim!

Az egyetemes filmtörténet egyik legnagyszer?bb, legrémesebb pillanata ez. Benne van az igazolhatatlan és elrettent? iszonyat. A lélegzetelállító embertelenség. Amire nincsen magyarázat. De kérdések azért vannak, s talán okok is. S a kérdést Paul Johnson is felveti A huszadik század igazi arca könyvében. Hogy miért éppen a

németek? Azért, mert egy nemzettel majdnem bármit meg lehet tenni. Egy nemzetet halálra lehet éheztetni, el lehet venni a hazáját, ki lehet rabolni – de nem lehet elvenni t?le a múltját, a h?seit és a legendáit, mert abba vagy belehal, vagy iszonyatos bosszút fog állni. Iszonyatosat és irracionálisat, amelybe aztán majd szintúgy ? hal bele.

Nos, ha nem ez a cél, akkor kéretik vigyázni egy kicsit. Hátrébb az agarakkal Nyir?t?l, de hátrébb a Székely Himnusztól is.

Szépen könyörgöm, ne tegyétek…
Bayer Zsolt - magyarhirlap.hu

Ajánló